

RIKSDAGENS PROTOKOLL.

1940.

Andra kammaren.

Nr 1.

I enlighet med § 49 regeringsformen och § 2 riksdagsordningen sammanträdde på grund av Kungl. Maj:ts till riksdagen utgångna kallelse andra kammaren till urtima möte här i huvudstaden i den uti riksdagens hus för kammaren anordnade samlingsalen

Torsdagen den 1 augusti,

kl. 11 f. m.

§ 1.

Sammanträdet öppnades av representanten för Uppsala län herr **Borg**, såsom den ledamot, vilken bevisat de flesta riksdagar, med följande ord:

Ärade riksdagsledamöter! Enligt grundlagen tillkommer det mig att nu taga till orda för att öppna detta sammanträde. Jag ber då först att få hälsa eder samtliga välkomna.

Vårt gamla, lugna och fredliga land har under mer än hundra år undgått krig och dess förödande verkningar. Härför böra vi alla känna oss tack-samma. Men trots allt ha även vi fått känna på svårigheter, som uppkomma genom vad som händer runt om i världen, och som vi icke äro i stånd att för-hindra. Statens utgifter stiga i oroväckande grad, och priserna på våra livs-medel och mycket annat höjas såsom efter annan. Svårast är det för dem, som sitta med de små inkomsterna, såsom skogs- och lantarbetare m. fl., samt dem, som skola leva på folkpensionen. Men jag hoppas och önskar, att regering och riksdag måtte finna en utväg för att hjälpa dessa betryckta människor.

Härmed förklarar jag detta sammanträde öppnat.

§ 2.

Herr ordföranden tillkännagav, att han anmodat undertecknade att föra protokollet, till dess sekreterare hunnit utses, ävensom att kanslibiträden och vaktbetjäning blivit till erforderligt antal av honom för tillfället antagna; och blevo på framställd proposition dessa åtgärder av kammaren godkända.

§ 3.

Upplästes följande till kammaren ankomna protokoll angående den i § 32 riksdagsordningen föreskrivna fullmaktsgranskningen:

Protokoll, hållet inför statsrådet och chefen för justitiedepartementet den 18 juli 1940.

Till justitiedepartementet hade från länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län den 11 juli 1940 inkommit en den 8 juli 1940 dagtecknad riksdagsman-

Andra kammarens protokoll vid urtima riksdagen 1940. Nr 1.

1

fullmakt av innehåll, att, sedan lektorn Carl Gustav Fredrik Tengström blivit utsedd till ledamot av riksdagens andra kammare för Göteborgs stads valkrets för en tid av fyra år, räknade från och med den 1 januari 1937, men denna plats blivit ledig, vid förrättning enligt 87 § lagen om val till riksdagen fru Karin Kihlman blivit utsedd att inträda såsom ledamot av nämnda kammare för tiden till den 1 januari 1941.

Vid granskning av fullmakten, som företogs inför statsrådet och chefen för justitiedepartementet samt vidare av vederbörande fullmäktige i riksbanken och riksgäldskontoret, framställdes mot fullmakten icke någon anmärkning.

Protokoll över vad sålunda förekommit skulle jämte den granskade fullmakten överlämnas till andra kammaren.

I ämbetet:
Hjalmar Nyman.

Vid detta protokoll var fogad den däri omförmälda fullmakten för fru Karin Kihlman att vara ledamot av riksdagens andra kammare för tiden till den 1 januari 1941.

Vidare upplästes följande, likaledes till kammaren ankomna protokoll angående den i § 32 riksdagsordningen föreskrivna fullmaktsgranskningen:

Protokoll, hållet inför statsrådet och chefen för justitiedepartementet den 31 juli 1940.

Till justitiedepartementet hade från länsstyrelsen i Örebro län den 31 juli 1940 inkommit en den 30 juli 1940 dagtecknad riksdagsmannafullmakt av innehåll, att, sedan riksgäldsfullmäktigen Anders Råstock blivit utsedd till ledamot av riksdagens andra kammare för Örebro läns valkrets för en tid av fyra år, räknade från och med den 1 januari 1937, men denna plats blivit ledig, vid förrättning enligt 87 § lagen om val till riksdagen barnavårdsombudet fröken Göta Rosén blivit utsedd att inträda såsom ledamot av nämnda kammare för tiden till den 1 januari 1941.

Vid granskning av fullmakten, som företogs inför statsrådet och chefen för justitiedepartementet samt vidare av vederbörande fullmäktige i riksbanken och riksgäldskontoret, framställdes mot fullmakten icke någon anmärkning.

Protokoll över vad sålunda förekommit skulle jämte den granskade fullmakten överlämnas till andra kammaren.

I ämbetet:
Hjalmar Nyman.

Vid detta protokoll var fogad den däri omförmälda fullmakten för barnavårdsombudet fröken Göta Rosén att vara ledamot av riksdagens andra kammare för tiden till den 1 januari 1941.

§ 4.

Företogs upprop av kammarens ledamöter, därvid herrar Thorell och Hage befunnos frånvarande.

Från herr Thorell hade till kammaren inkommit läkarintyg, vilket upplästes.

Herr Hage hade på grund av landstingsuppdrag anhållit om ledighet från riksdagsgöromålen under tre dagar från och med denna dag.

§ 5.

Anställdes val av talman i kammaren; och befanns efter valets utgång hava till talman blivit utsedd herr Sävström med 208 röster.

2 valsedlar kasserades.

§ 6.

Företogs val av förste vice talman; och utsågs därvid herr Magnusson i Skövde med 156 röster.

En röst tillföll herr Österström.

§ 7.

Vid anställt val av andre vice talman blev därtill utsedd herr Österström med samtliga avgivna eller 122 röster.

§ 8.

Ålderspresidenten överlämnade ordförandeklubban till herr **talmannen**, som därefter hälsade kammaren med följande ord:

Herr ålderspresident, mina damer och herrar! Den samling till urtima riksmöte, som nu ånyo äger rum, påkallas främst för behandling av skattefrågor. Dessutom få vi ta ställning till en del andra frågor, som höra samman med världskrisens verkningar inom vårt land. Blir kriget långvarigt, få vi självfallet bereda oss på känning därav i stigande grad. I det läge, som vi nu befinna oss, skola vi bemöda oss om att söka bemästra svårigheterna. Tidens krav manar oss till sammanhållning. Landets räddning och välgång är det viktigaste av allt.

§ 9.

Upplästes ånyo och lades till handlingarna det i § 4 här ovan omförmälda läkarintyget, vilket var av följande lydelse:

Riksdagsman E. Thorell är på grund av sjukdom, för vilken han för närvarande vårdas å sjukhus, tills vidare oförmögen att delta i riksdagens arbete, vilket härmed intygas.

Stockholm den 29 juli 1940.

Stig Björkman,
leg. läkare.

Ledighet från riksdagsgöromålen beviljades:

herr <i>Thorell</i> (sjuk)	tills vidare	fr. o. m. den	1 aug. och
› <i>Hage</i>	under 3 dagar	›	› 1 › .

§ 10.

Föredrogos åter de under § 3 här ovan intagna protokollen, varefter kammaren beslöt att, med godkännande av de däri omförmälda fullmakterna, lägga protokollen till handlingarna.

§ 11.

På hemställen av herr talmannen beslöt kammaren att genast företaga val av sekreterare, varefter det sålunda beslutade valet företogs; och befanns efter valsedlarnas öppnande och uträkning valet hava så utfallit, att till sekre-

terare utsetts kammarrättsrådet Sune Norrman med samtliga avgivna eller 140 röster.

Sedan sekreteraren på kallelse inställt sig, meddelade herr talmannen honom underrättelse om valets utgång och hälsade honom välkommen.

Protokollsföringen övertogs härefter av sekreteraren.

Ernst Eriksson.

Ernst V. Staxäng.

§ 12.

Till talarplats för ledamöter, som kunde vilja därav begagna sig, anvisades på herr talmannens förslag den för ändamålet anordnade, på högra sidan om talmansbordet befintliga platsen.

§ 13.

Tillkännagavs, att Kungl. Maj:t låtit genom offentligt anslag bjuda och kalla riksdagens samtliga ledamöter att fredagen den 2 innevarande månad kl. 11 f. m. infinna sig i slottskapellet samt, efter förrättad gudstjänst, enligt § 34 riksdagsordningen begiva sig till rikssalen för att där inhämta vad Kungl. Maj:t hade att meddela riksdagen.

§ 14.

Herr talmannen meddelade, att till kammarens förfogande överlämnats ett antal inträdesbiljetter till rikssalen vid riksdagens öppnande, och hemställde, att fördelning av dessa biljetter finge ske genom kammarens kansli med iakttagande, att de för ledamöterna från var och en av rikets valkretsar avsedda biljetterna utlämnades till valkretsens äldste närvarande representant, som sedermera finge ombesörja den vidare utdelningen.

Detta förslag blev av kammaren bifallet.

Kammarens ledamöter åtskildes härefter kl. 12 middag.

In fidem
Sune Norrman.

Fredagen den 2 augusti.

Kl. 10.30 f. m.

§ 1.

På hemställan av herr talmannen, som förmälde sig hava om tiden för valen samrått med första kammarens talman, beslöt kammaren att vid plenum lördagen den 3 innevarande månad företaga val av fyra ledamöter att delta i talmansöverläggningarna, två ledamöter att hava inseende över riksdagens kansli, åtta ledamöter att jämte herr talmannen tillsätta kammarens kansli-personal och vaktbetjäning samt tre ledamöter att handhava vården om kammarens ekonomiska angelägenheter.

§ 2.

Ledighet från riksdagsgöromålen beviljades:

herr <i>Engberg</i>	under 14 dagar fr. o. m. den 2 aug. och
» <i>Lundstedt</i>	» 6 » » » 5 » .

§ 3.

Herr talmannen och kammarens ledamöter avgingo kl. 10.45 till slottskapellet, varest riksdagspredikan hölls av domprosten i Strängnäs Elis Malme-ström. Efter slutad gudstjänst begav sig kammaren till rikssalen, där även första kammarens ledamöter infunno sig.

Hans Majestät Konungen öppnade där riksdagen med ett tal.

Sedan första kammarens talman härefter framfört första kammarens undersåtliga vörndnad, framträdde **andra kammarens talman** och yttrade:

Eders Majestät.

Av Eders Majestäts tal framgår, att det urtima riksmöte, som i dag öppnas, kommer att föreläggas skattefrågor och ärenden, som höra samman med folkförsörjningen. Vi skola i andra kammaren ägna dessa frågor en noggrann prövning.

Att de ökade utgifterna till försvaret påkalla ekonomiska kraftåtgärder är uppenbart. I en farofylld tid få vi vara beredda att göra uppoffringar. Vår försvarsberedskap och vår neutralitetsvilja ha hittills varit vårt värn. Teckningen på det stora försvarslånet visar folkets vilja att värna sin frihet. Må vi enigt hålla samman om det förnämsta, att bevara vår självständighet och trygga vår försörjning.

Andra kammaren framför till Eders Majestät sin undersåtliga vörndnad.

Talmännen fingo härefter vardera av hans excellens herr statsministern mot-taga ett exemplar av var och en av Kungl. Maj:ts nedannämnda propositioner, nämligen:

- nr 1, angående utgifter å tilläggsstat I till riksstaten för budgetåret 1940/41;
- nr 2, med förslag till förordning om krigskonjunkturskatt för år 1940, m. m.;
- nr 4, med förslag till lag med särskilda bestämmelser angående patent vid krig eller krigsfara m. m.;

nr 5, med förslag till förordning angående ändring i vissa delar av förordningen den 11 juni 1937 (nr 339) om mödrahjälp, m. m.;

nr 6, med förslag till lag angående ändrad lydelse av fjärde stycket i övergångsbestämmelserna till lagen den 18 april 1935 (nr 113) med vissa bestämmelser om arbetsförmedling;

nr 7, angående förvärv av vattenrätt i Ume älv m. m.;

nr 8, med förslag till förordning om rätt att använda försvarsobligation såsom betalningsmedel vid erläggande av arvsskatt, m. m.;

nr 9, med förslag till förordning om viss skattefrihet beträffande svenska statens sparobligationer;

nr 10, angående förskottsstat för försvarsväsendet m. m.; och

nr 11, angående anordnande av skyddsrum vid vissa skyddshem.

Ceremonien å rikssalen avslutades härefter; och åtskildes andra kammaren vid utgåendet från rikssalen, enligt beslut fattat före avgången från dess samlingsrum.

In fidem
Sune Norrman.

Lördagen den 3 augusti.

Kl. 11 f. m.

§ 1.

Till bordläggning anmäldes följande Kungl. Maj:ts under gårdagen på rikssalen avlämnade propositioner:

nr 1, angående utgifter å tilläggsstat I till riksstaten för budgetåret 1940/41;

nr 2, med förslag till förordning om krigskonjunkturskatt för år 1940, m. m.;

nr 4, med förslag till lag med särskilda bestämmelser angående patent vid krig eller krigsfara m. m.;

nr 5, med förslag till förordning angående ändring i vissa delar av förordningen den 11 juni 1937 (nr 339) om mödrahjälp, m. m.;

nr 6, med förslag till lag angående ändrad lydelse av fjärde stycket i övergångsbestämmelserna till lagen den 18 april 1935 (nr 113) med vissa bestämmelser om arbetsförmedling;

nr 7, angående förvärv av vattenrätt i Ume älv m. m.;

nr 8, med förslag till förordning om rätt att använda försvarsobligation såsom betalningsmedel vid erläggande av arvsskatt, m. m.;

nr 9, med förslag till förordning om viss skattefrihet beträffande svenska statens sparobligationer;

nr 10, angående förskottsstat för försvarsväsendet m. m.; och

nr 11, angående anordnande av skyddsrum vid vissa skyddshem.

§ 2.

Föredrogos fem från första kammaren ankomna protokollsutdrag, nr 2, 3, 4, 5 och 6, enligt vilka första kammaren för sin del beslutat, att vid innevarande urtima riksdag skulle tillsättas följande utskott, nämligen *dels* ett utrikesutskott, *dels* ett konstitutionsutskott, *dels* ett särskilt utskott, bestående av tjugufyra ledamöter, tolv från vardera kammaren, för behandling av Kungl. Maj:ts propositioner nr 2, 8 och 9 jämte de i oskiljaktigt sammanhang med dessa propositioner stående övriga framställningar, som kunde komma att under riksdagens lopp göras av Kungl. Maj:t eller i enskilda motioner, *dels* ett särskilt utskott, bestående av tjugufyra ledamöter, tolv från vardera kammaren, för behandling av Kungl. Maj:ts propositioner nr 1, 7, 10 och 11 jämte de i oskiljaktigt sammanhang med dessa propositioner stående övriga framställningar, som kunde komma att under riksdagens lopp göras av Kungl. Maj:t eller i enskilda motioner, med bemyndigande tillika för detta särskilda utskott att i fråga om riksdagskostnadernas gäldande vidtaga de åtgärder, som vid lagtida riksdag tillkomme bankoutskottet, *dels ock* ett särskilt utskott, bestående av tjugufyra ledamöter, tolv från vardera kammaren, för behandling av Kungl. Maj:ts propositioner nr 4, 5 och 6 jämte de i oskiljaktigt sammanhang med dessa propositioner stående övriga framställningar, som kunde komma att under riksdagens lopp göras av Kungl. Maj:t eller i enskilda motioner, samt att andra kammaren skulle inbjudas att i dessa beslut förena sig med första kammaren.

Andra kammaren beslöt antaga sagda inbjudningar.

§ 3.

Justerades protokollsutdrag angående det ovan under § 2 omförmälda beslutet.

§ 4.

Ordet lämnades härefter på begäran till

Herr **förste vice talmannen**, som yttrade: Herr talman! Jag tillåter mig hemställa, att kammaren måtte besluta att utse följande antal suppleanter för de ordinarie ledamöterna i nedan nämnda utskott, nämligen 14 i konstitutionsutskottet och 20 i vart och ett av de särskilda utskotten.

Denna hemställan blev av kammaren bifallen.

§ 5.

På förslag av herr talmannen, som förmälde sig hava om tiden för valen samrått med första kammarens talman, beslöt kammaren att måndagen den 5 innevarande månad företaga val av ledamöter och suppleanter i de utskott, riksdagen beslutat tillsätta.

§ 6.

Företogs val av fyra ledamöter att delta i talmansöverläggningarna; och blevo därtill utsedda:

herr *Carlström*,
» *Skoglund*,
» *Svensson* och
» *Vougt*,

en var med 116 röster.

§ 7.

Anställdes val av två ledamöter, vilka jämte två ledamöter av första kammaren skulle hava inseende över riksdagens kansli; och blevo därtill valda:

herr *Eriksson* i Stockholm och
» *Skoglund*,

en var med 79 röster.

§ 8.

Vid nu företaget val av åtta ledamöter att jämte herr talmannen tillsätta kammarens kanslipersonal och vaktbetjäning blevo därtill utsedda:

herr *Arnemark*,
» *Ericson* i Boxholm,
» *Eriksson* i Stockholm,
» *Lovén*,
» *Magnusson* i Tumhult,
» *Mosesson*,
» *Pettersson* i Rosta och
» *Svensson*,

en var med 68 röster.

§ 9.

Anställdes val av tre ledamöter att handhava vården om kammarens ekonomiska angelägenheter; och blevo därtill valda:

herr *Andersson* i Malmö,
» *Lundell* och
» *Aqvist*,

en var med 63 röster.

§ 10.

Justerades protokollsutdrag angående de i §§ 6—9 här ovan omförmälda valen.

§ 11.

Interpellation. Herr talmannen lämnade på begäran ordet till

Herr *Olsson* i Stockholm, som anförde: Herr talman! »För att trygga folkförsörjningen och öka välståndet fordras icke endast en jämnare fördelning, utan också ökad produktion. Stora lager av vårt folk leva alltjämt i fattigdom och kunna icke människovärdigt tillgodose sina behov. Massor av svenska barn få icke den näring de behöva. Stora konsumtionsbehov i fråga om såväl jordbruksprodukter som alster av industri och hantverk kunna icke tillfredsställas på gund av fattigdomen. Men vi äga i vårt land alla förutsättningar för den rikare produktion, varigenom behoven kunna tillgodoses.»

Dessa ord återfinnas i socialdemokratiska partiets valmanifest år 1936. Allmänt är man nog ense om att ovanstående är riktigt och således borde utlösa sig i handling. Just nu är frågan om en ökad produktion särskilt aktuell. Främst gäller detta inom byggnadsindustrien. Bli'r byggnadsverksamheten lamslagen, så drabbar detta förhållande en mängd andra industrigrenar, transport, jordbruk och hantverk. Under några av de senare åren var byggnadsverksamheten ganska livlig, vilket medförde ett allmänt uppsving på olika områden. Men i samma ögonblick som krigets åskor började mullra och en kris skymtade fram, började också en avmatning inom denna nyckelindustri

Interpellation. (Forts.)

att visa sig. Detta kunde inte ha sin rot i utifrån kommande orsaker utan måste tillskrivas inre förhållanden. Under den nu gångna delen av året har byggnadsverksamheten så gott som helt avstannat. Följden har blivit en omfattande arbetslöshet dels inom byggnadsbranscherna och dels för andra områden av näringslivet. Några siffror över detta ge en skrämmande bild av läget just nu. Enligt Sociala Meddelanden för juni månad i år rapportera fackförbund, sorterande under byggnadsindustrien, följande:

Bleck- och Plåtslagareförbundet 766 arbetslösa (27.7 %).

Byggnadsträarbetareförbundet 18,852 arbetslösa (52.6 %).

Elektriska arbetareförbundet 1,194 arbetslösa (15,4 %).

Grov- och Fabriksarbetareförbundet 21,828 arbetslösa (33.5 %).

Därav inom den egentliga byggnadsindustrien 11,571 arbetslösa eller 46.1 % och inom byggnadsämnesindustrien 5,099 eller 41.4 %.

Övriga arbetslösa inom detta förbund redovisas på andra grupper.

Murareförbundet 6,157 arbetslösa (58.8 %).

Målareförbundet 7,697 arbetslösa (49.4 %).

Här äro endast medtagna sådana fackförbundsorganisationer, som sortera direkt under byggnadsbranscherna. Den arbetslöshet som är en följdföreteelse undandrar sig en noggrann bedömning. Vidare bör framhållas, att stora grupper arbetslösa icke finnas upptagna i den föreliggande arbetslöshetsstatistiken. En så pass stor organisation som Sveriges Arbetares Centralorganisation (S. A. C.), vars medlemmar i icke ringa utsträckning ha sin utkomst inom byggnadsindustrien, är ej medtagen i den offentliga statistiken. Det kända antalet arbetslösa inom byggnadsfacken uppgick sålunda i juni månad till 56,479. Denna siffra motsvaras dock ej av verkligheten, ty arbetslösheten inom byggnadsfacken är betydligt högre. Observeras bör, att statistiken lämnats under en tidpunkt, då det ännu fanns en del byggnader under uppförande, och då smärre reparationsarbeten utfördes. Sedan dess har arbetslösheten ytterligare ökats, och fram till 1 oktober torde densamma i det närmaste vara fördubblad. Då äro i allmänhet pågående byggen färdiga och några nya ha icke satts i gång. Läget är sålunda mycket allvarligt.

Vid en inventering av bostadsbeståndet å större orter i slutet av föregående år konstaterades, att bostadsreserven var mycket ringa. Sammanlagt uppgick denna i rikets större orter endast till omkring 13,000 lägenheter. Av dessa tillhörde hälften eller cirka 7,300 rikets tre största städer. Det visar sig även, att av dessa den övervägande delen består av gamla ruckel, som hälsovårdsmyndigheterna för länge sedan borde ha utdömt, ja, att de i många fall blivit utdömda som hälsovådliga. Och dels är det stora lägenheter som övergivits på grund av den sjunkande levnadsstandarden. Det råder sålunda brist på sunda och goda bostäder här i landet.

I det inledningsvis anförda valmanifestet heter det om denna sak bl. a. följande:

»För folkets hälsa och trivsel är bostadsstandardens höjande en trängande nödvändighet. Bostadsförbättringen på landsbygden, arbetet på saneringen av städernas slumkvarter samt för rymliga och goda bostäder åt alla, med särskild omtanke om de barnrika familjerna, måste energiskt fullföljas.

Goda hem och tryggad försörjning äro förutsättningar för sund familjebildning och folkstammens uppehållande.

Strävandena härtill befordras genom utvecklad omsorg om det uppväxande släktet, beredande av god och sund näring åt alla barn, stöd åt faderlösa och föräldralösa, god skola och yrkesutbildning för ungdomen, förbättrad och utvidgad mödrhjälp.

Interpellation. (Forts.)

Att använda allmänna medel för förbättring av folkets villkor är icke slöseri. Samhället får riklig ersättning i bättre och dugligare människor. Kostnaderna kunna bäras, blott bördorna fördelas rättvist. Det är rimligt, att de stora inkomsterna och förmögenheterna påtaga sig större andel av beskattningen.»

Även detta äger i dag sin allmänna riktighet. Men varför lamlås då den för land och folk så viktiga byggnadsindustrien? Det kan inte motiveras med den omfattande krigsberedskapen, ty även denna skulle bättre kunna organiseras, därest de hemmavarande hade arbete och utkomst. Om icke en förändring till det bättre sker i detta avseende, så kommer vårt land att få uppleva en fruktansvärd kris. Betungande skatter och en väsentligt sänkt levnadsstandard för dem som ha arbete och en otrolig nöd för de arbetslösa och deras familjer. Regering och riksdag måste ingripa och göra detta nu omedelbart, ty med varje dag närma vi oss katastrofen.

Med stöd av ovanstående hemställes, att riksdagen måtte medgiva att följande frågor få framställas till statsrådet och chefen för socialdepartementet:

1) Har statsrådet uppmärksammat det förtvivalde läget på byggnadsmarknaden?

2) Om så är förhållandet kan det förväntas, att regeringen nu omedelbart förelägger riksdagen förslag till dess avhjälpande?

Denna anhållan bordlades.

§ 12.

Ledighet från riksdagsgöromålen beviljades:

herr <i>Persson</i> i Grytterud	under 6 dagar fr. o. m. den 3 aug. och
» <i>Lundbom</i>	» 2 » » 3 » .

Kammarens ledamöter åtskildes härefter kl. 11.47 f. m.

In fidem
Sune Norrman.

Måndagen den 5 augusti.

Kl. 11 f. m.

§ 1.

Företogs val av ledamöter i utrikesutskottet.

Därvid avlämnades 122 godkända valsedlar, samtliga med partibeteckningen »Gemensam lista». Av dessa upptogo 110 valsedlar namnen på nedan nämnda personer i följande ordning:

herr *Ward*,
 » *Vogt*,
 » *Skoglund*,
 » *Lindqvist*,
 » *Svensson*,
 » *Eriksson* i Stockholm,

herr andre vice talmannen *Österström* och
» *Anderson* i Norrköping.

Dessa personer hade alltså utsetts till ledamöter i utskottet.

Riksdagens kanslideputerade skulle genom utdrag av protokollet under-
rättas om detta val samt anmodas låta uppsätta och till kamrarna ingiva för-
slag till skrivelse till Konungen med anmälan om samma val.

Härefter yttrade herr **talmannen**: På förekommen anledning ber jag att
få fästa ledamöternas uppmärksamhet därå, att det ark med valsedlar, som
utdelats och som omfattar valsedlarna med partibeteckningen »Gemensam
lista», anordnats så, att de *nedre* valsedlarna avse valen av ledamöter i ut-
skotten och de *övre* valsedlarna avse valen av suppleanter.

§ 2.

Anställdes val av ledamöter i konstitutionsutskottet.

Därvid avlämnades 116 godkända valsedlar, samtliga med partibeteckning-
en »Gemensam lista» och upptagande namnen på nedan nämnda personer i
följande ordning:

herr *Hallén*,
» *Andersson* i Igelboda,
» *Lindskog*,
» *Fast*,
» *Andersson* i Ovanmyra,
» *Vougt*,
» *Mosesson*,
» *Arnemark*,
» *Nordström* i Torsby och
» *Eriksson* i Toftered.

Dessa personer hade alltså utsetts till ledamöter i utskottet.

§ 3.

Företogs val av ledamöter i första särskilda utskottet.

Därvid avlämnades 106 godkända valsedlar, samtliga med partibeteckning-
en »Gemensam lista» och upptagande namnen på nedan nämnda personer i föl-
jande ordning:

herr *Vougt*,
» *Lövgren*,
» *Hagberg* i Malmö,
» *Björklund*,
» *Andersson* i Dunker,
» *Werner* i Hultsfred,
» *Sandberg*,
» *Lundell*,
» *Olsson* i Gävle,
» *Ericson* i Boxholm,
» *Hammarlund* och
» *Eklund*.

Dessa personer hade alltså utsetts till ledamöter i utskottet.

§ 4.

Vid nu anställt val av ledamöter i andra särskilda utskottet avlämnades 97 godkända valsedlar, samtliga med partibeteckningen »Gemensam lista» och upptagande namnen på nedan nämnda personer i följande ordning:

- herr *Jansson* i Falun,
» *Törnkvist*,
» *Skoglund*,
» *Eriksson* i Stockholm,
» *Svensson*,
» *Jonsson* i Eskilstuna,
» *Aqvist*,
» *Persson* i Falla,
» *Andersson* i Tungelsta,
» *Andersson* i Falkenberg,
» *Närlinge* och
» *Andersson* i Löbbo.

Dessa personer hade alltså utsetts till ledamöter i utskottet.

§ 5.

Anställdes val av ledamöter i tredje särskilda utskottet.

Därvid avlämnades 84 godkända valsedlar, samtliga med partibeteckningen »Gemensam lista» och upptagande namnen på nedan nämnda personer i följande ordning.

- herr *Hage*,
» *Lindqvist*,
» *Sandström*,
» *Hedlund* i Östersund,
» *Ryberg*,
» *Olsson* i Mellerud,
» *Barnekow*,
» *Gezelius*,
» *Olovson* i Västerås,
fru *Nordgren*,
herr *Westman* och
» *Lindberg* i Stockholm.

Dessa personer hade alltså utsetts till ledamöter i utskottet.

§ 6.

Företogs val av suppleanter i utrikesutskottet.

Därvid avlämnades 77 godkända valsedlar, samtliga med partibeteckningen »Gemensam lista» och upptagande namnen på nedan nämnda personer i följande ordning:

- herr *Fast*,
» *Olsson* i Gävle,
» *Nylander*,
» *Hallén*,
» *Närlinge*,

herr *Wallentheim*,
 » *Carlström* och
 » *Lithander*.

Dessa personer hade alltså utsetts till suppleanter i utskottet.

Riksdagens kanslideputerade skulle genom utdrag av protokollet underrättas om detta val samt anmodas låta uppsätta och till kamrarna ingiva förslag till skrivelse till Konungen med anmälan om samma val.

§ 7.

Vid nu anställt val av suppleanter i konstitutionsutskottet avlämnades 71 godkända valsedlar, samtliga med partibeteckningen »Gemensam lista» och upptagande namnen på nedan nämnda personer i följande ordning:

herr *Nilsson* i Göteborg,
 » *Hällgren*,
 » *Nolin*,
 » *Fält*,
 » *Johansson* i Tväråselet,
 » *Norén*,
 » *Nilsson* i Steneberg,
 » *Hansson* i Hönö,
 » *Sundström* i Skövde,
 » *Spångberg*,
 » *Wolgast*,
 » *Jonsson* i Haverö,
 » *Kyling* och
 » *Annér*.

Dessa personer hade alltså utsetts till suppleanter i utskottet.

§ 8.

Anställdes val av suppleanter i första särskilda utskottet.

Därvid avlämnades 68 godkända valsedlar, samtliga med partibeteckningen »Gemensam lista» och upptagande namnen på nedan nämnda personer i följande ordning:

herr *Kilbom*,
 » *Karlsson* i Grängesberg,
 » *Anderson* i Norrköping,
 » *Persson* i Undersvik,
 » *Werner* i Höjen,
 » *Falk*,
 » *Osberg*,
 » *Janson* i Frändesta,
 » *Rosander*,
 » *Ericsson* i Kinna,
 » *Jonsson* i Skedsbygd,
 » *Nilsson* i Kristinehamn,
 » *Henriksson*,
 » *Näsström*,
 » *Nilson* i Eskilstuna,
 » *Andersson* i Vigelsbo,
 » *Larsson* i Östersund,

herr *Karlsson* i Granebo,
» *Mattsson* och
» *Ericsson* i Ätvidaberg.

Dessa personer hade alltså utsetts till suppleanter i utskottet.

§ 9.

Företogs val av suppleanter i andra särskilda utskottet.

Därvid avlämnades 71 godkända valsedlar, samtliga med partibeteckningen »Gemensam lista» och upptagande namnen på nedan nämnda personer i följande ordning:

herr *Ward*,
» *Lindberg* i Umeå,
» *Liedberg*,
» *Bergström*,
» *Gustafson* i Vimmerby,
» *Mårtensson*,
» *Carlström*,
» *Lundberg*,
» *Andersson* i Malmö,
» *Ericsson* i Sörsjön,
» *Pettersson* i Rosta,
» *Persson* i Tidaholm,
» *Staxäng*,
» *Karlsson* i Munkedal,
» *Bergvall*,
» *Pettersson* i Dahl,
» *Gustavson* i Västerås,
» *Eriksson* i Frägsta,
» *Olsson* i Kullenbergstorp och
» *De Geer*.

Dessa personer hade alltså utsetts till suppleanter i utskottet.

§ 10.

Vid nu anställt val av suppleanter i tredje särskilda utskottet avlämnades 82 godkända valsedlar, samtliga med partibeteckningen »Gemensam lista» och upptagande namnen på nedan nämnda personer i följande ordning:

herr *Lundstedt*,
» *Hermansson* i Norrköping,
» *Larsson* i Hede,
fru *Gustafson*,
herr *Hallagård*,
» *Johansson* i Djursnäs,
fröken *Hesselgren*,
herr *von Seth*,
» *Landgren*,
» *Jacobson*,
» *Gardell*,
» *Lindahl*,
fröken *Andersson*,
herr *Persson* i Vinberg,
» *Holmbäck*,

herr Wallén,
» Sundberg,
» Hansson i Vännäsby,
» Johansson i Norrfors och
» Dahlbäck.

Dessa personer hade alltså utsetts till suppleanter i utskottet.

§ 11.

Justerades protokollsutdrag angående de i §§ 1—10 här ovan omförmälda valen.

§ 12.

Föredrogs herr Olssons i Stockholm vid kammarens nästföregående sammanträde gjorda, men då bordlagda anhållan att få framställa interpellation till herr statsrådet och chefen för socialdepartementet, angående läget på byggnadsmarknaden.

Denna anhållan blev av kammaren bifallen.

§ 13.

Upplästes och lades till handlingarna följande till kammaren inkomna protokoll:

Protokoll, hållet vid sammanträde med herr talmannen i riksdagens andra kammare och de kammarens ledamöter, som blivit utsedda att jämte herr talmannen tillsätta kammarens kanslipersonal och vaktbetjäning, den 3 augusti 1940.

Sedan kammarens plenum denna dag avslutats, sammanträdde med herr talmannen de ledamöter av kammaren, som blivit utsedda att jämte herr talmannen tillsätta kammarens kanslipersonal och vaktbetjäning.

Därvid beslöts till en början, att kanslitjänstemännen vid innevarande urtima riksdag skulle utgöras av en notarie, tre förste stenografer, åtta stenografer, en förste kanslist och fyra kanslister.

Herrar deputerade antogo till

notarie:

sekreteraren G. Britth;

förste stenografer:

tullkontrollören A. Michal,
krigsrådet L. Norrman och
jur. kand. M. D. Hjertstrand;

stenografer:

kanslisten E. H. Wallin,
aktuarien, fil. kand. E. Bergendal,
förste telegrafkontrollören E. Dahlén,
sekreteraren, fil. kand. H. A. Heimbürger,
assessorn, jur. kand. G. Lidbom,
jur. kand. E. A. Romare,
sekreteraren, jur. kand. A. Norrman och
jur. kand. G. Fahlin:

förste kanslist:

e. o. hovrättsnotarien, jur. kand. N. G. H. Liliequist; samt

kanslister:

förste telegrafkontrollören A. H. Gärdin,
fru Ebba Ihrman,
jur. kand. J. W. Löf och
redaktören A. F. Klason.

Herrar deputerade antogo därjämte följande personer att i fall av behov på särskild kallelse tjänstgöra inom kammarens kansli, nämligen kanslisten Vera Karlgren, amanuensen, jur. kand. G. A. H. Titz, jur. kand. P. G. Bergsten och fru Signhild Elfner.

Åt kanslisten Gärdin uppdrogs att föra kammarens diariier.

Det skulle åligga de hos kammaren anställda kanslisterna att vid behov tjänstgöra jämväl vid diskussionsprotokollet.

Här skulle antecknas, att Britth, Wallin, Heimbürger, Liliequist och Gärdin redan den 1 innevarande augusti samt fru Ihrman redan den 29 nästlidna juli på särskild anmodan inträtt i tjänstgöring hos kammaren.

Beträffande därefter vaktbetjäningen beslöt herrar deputerade, att 12 vaktmästare skulle anställas hos kammaren; och antogos därefter till vaktmästare C. G. E. Carlberg, S. W. Hellborg, H. E. E. Eklund, E. Andersson, G. A. Zeffer, Th. G. Bergman, L. M. Jönsson, E. F. Blomberg, J. A. H. Sundell, E. W. Älvenstrand, G. A. D. Johansson och L. G. H. Westman.

Till förste vaktmästare förordnades Carlberg, och åt Hellborg uppdrogs att ombestyrta utdelning av ankommande postförsändelser.

Här skulle anmärkas, att samtliga vaktmästare redan den 31 nästlidna juli börjat tjänstgöra hos kammaren.

Det skulle åligga de antagna tjänstemännen och vaktmästarna att vid behov och i den mån så ske kunde utföra jämväl annan tjänstgöring hos riksdagen.

Är och dag som ovan.

In fidem
Sune Norrman.

§ 14.

Ledighet från riksdagsgöromålen beviljades:

herr <i>Pettersson</i> i Rosta	under 4 dagar fr. o. m. den 6 aug.,
» <i>Annér</i>	» 10 » » » 5 »
» <i>Johansson</i> i Norrfors	» 9 » » » 8 » och
» <i>Lithander</i>	» 14 » » » 7 » .

Kammarens ledamöter åtskildes härefter kl. 12.22 e. m.

In fidem
Sune Norrman.